խանին, որ առ մեզ և առ ազգս մեր, ահա երեք ամ է, որ մեք ընդ ինքեան, ի մէջ զօրացն շրջիմք յամենայն ուրեք։

Առին զբաղում քաղաքս մինչև ի Թունայ[8] գետն մեծ և յայս անցեալ դեկտեմբերի 11, մեծաւ պաշարամբ և սաստիկ արիւնահեղութեամբ ի մէջ հինգ ժամու առին զԻսմայել քաղաքն և զամենայն թուրքս ի սուր մաշեցին, անձինս 1ԲՌ (32 000) և զմնացեալսն գերեցին և զքաղաքն աւար առին։ Ընդ պաշարման և զազգս մեր կողոպտեցին զապօրօս կոչեցեալ զազախքն[9]։

Մեք գնացեալ ի Ջիլի և Իսմայել, սփոփեցաք զնոսա, զգերիսն ժողովեցաք և ամե[նե]ցուն հացի և հանդէրձի բաւականութիւն ետուք՝ ըստ կարի մերում և յամենայն վիճակէ իմմէ։ Կարեկցութիւն խնդրեցաք վասն թշուառութեան նոցա, և ի յա[յ]սմ փետրուարին ընդ մեծ իշխանին եկաք ի Պետրբօլք առ թագուհին[10] վասն տառապանաց ժողովրդեան մերոյ օգնութեան և այլ հարկաւորութեան ազգին մերոյ առ հասարակ, որ հասարակ հրովարտակ խնդրեմ վասն ազգին մերոյ ապ[ա]հովութեան։ Յոյս մեծ ունեմ, որ շնորհեսցէ, յայնժամ եղջանիկ լինելոց են ազգ մեր ի յերկրի աստ։

Ապա յայսմ միջոցի տրտմութիւն իմն հանդիպեցաւ մեզ, որ աղայ Յովհաննիսի միակ որդի աղայ Յարութիւնն 22 ամեայ, յայսմ յունվարի 12 առ Տէր փոխեցաւ։ Տրտմալի սրտիւ զքեզ ողջոյնէ և խնդրէ զներումն, որ զպատասխան թղթոյ քոյ ոչ կարաց դրել ի թախծութենէ հոգւոյ իւրոյ։

Երկու հազար թուման[ի][11] հանկուցեալ Գրիգոր Խալդարեանի[12] տպարանն ուրի և տարեալ հաստատեցի ի Նախիջևան՝ ի Նորաշէն սուրբ Խաչ վանքն իմ, ընդ նմին և մեծ դպրոցք շինեցի և շինեմ, որ զորք մանկունս ազգիս մերոյ ընկալայց ի նոսա։ Տացից ուսումն ամենայն երեք լեզուաւ։ Լինի թէ սոքա ի ժամանակի իւրեանց, իմաստութեամբ իւրեանց կարիցէն օգնել սիրելի հայրենեացն մերոց։ Որոյ յաղագաւ ի Հնդիկս առաքեցի տէր Ստեփան ասաք քահանայն մեր՝ օգնութիւն հայցել մեզ։ Աստուած լի արասցէ զժողովուրդն Սուրաթու և Մադրասու։ Եւ ես աղայ Յովհաննէսն Գէրաքեան, որ կարեկից եղեն ինձ առատ տրօք ի պատիւ ազգին, և ես ի պատիւ աղայ Յովհաննէսին երկու դպրոց ի քաղաքին հաստատեցի յանուն նորա, և ի Իսմայէլու զհիսուն որք մանկունս ընկալայ ի ս[տ]ակի նորա անդ ուսանիլ և լինիլ յաւիտեան յիշատակ տանն Գէրաքեան[13]։

Եւ զբոլոր տպարանն ու զդպրոցն նուիրեցի լինիլ յիշատակ Հնդկաց երկրի ժողովրդեանն մերոյ։ Ըստ որում դոքա միայն զդան լցեալ բարի նախանձիւք ի պատիւ ազգին։ Զգովելի գործս դոցա ծանուցի իշխանին մեծի։ Յոյժ գոհունակ եղև։ Յուսամ, զի տէր Ստեփանն եկեալ իցէ յայդր և լուեալ իցես ի նմանէ վասն ամենից։ Մինչև ցեղն շնչոյս պատրաստ եմ ծառայել սիրելի ազգին իմոյ և յուսամ, որ պտուղ աշխատանաց իմոց վայելեսցէն ի ժամանակի։

Յանցեալ հոգտեմբերի 5 զրեցի յայդր հասարակ կոնդակ և յատուկ թուղթ առ գերապատուելի Խաչիկ Առաքելեանն[14] վասն գովելի գործոց նորին, զորս ի կաղէթ զանազան ազգաց ընթերցան աստ իշխանքն ամենեքեան, և գովեցին զնովաւ զազգս մեր։ Որում օրհնութիւն մատուցանես յինեն ընդ ամենայն իշխանաց և հասարակ ժողովրդոց և բարեկամաց քոց։

Յատուկ օրհնութիւն տամ սիրական որդւոյն քում՝ Արշակայ[15]։ Եւ լուեալ էի, որ Վաղարշակ որդի ևս գոյ քեզ, զայնմանէ ոչինչ գրես։ Զոր ինչ ասէն յառաջասցի, և ևս գրեցից քեզ։ Իմ զիրս առ Շամիրամ աղայն[16] առաքեմ միշտ։ Վեց ամսէ վեց ամիս միշտ զիր ընկալնում ի նմանէ։

Աստ ի Պետրբօլք ինձ վաքիլ եմ կարգեալ ազնիւ պարոն Փիլիպպոս Մանիչարեան[17], որ ի Հնդկաց որ ինչ գիր և բան առ նա եկեսցէ, ուր և իցեմ մեզ հասուցցէ։ Այսպէս առնէ զգիրս Շամիրամ աղայի։ Դու ևս ըստ այսմ կարես առնել։

Խաղաղութեան դէռ նշոյլ չկայ։ Բոսոն[18] խալբալ է, զի ընդէմ է սոցա, ուր եզերին գրեցիս։ Մեք լինելոց եմք ընդ զօրս սոցա ընդ մեծ իշխանին։ Եւ այլն, յանձնելով զձեզ ի շնորհն աստուծոյ։